

Világ proletáriai egyesüljétek!

NÉPLAP

AZ MDP HAJDÚ-BIHARMEGYEI PÁRTBIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

IX ÉVFOLYAM, 220. SZÁM.

ÁRA: 50 FILLÉR

PÉNTEK, 1952. SZEPTEMBER 19.

A MAI SZÁMBAN

Kossuth Debrecenben (3. oldal). — A Terv ajándékát (3. oldal). — A Kossuth termelőszövetkezetben (4. oldal). — Mórlicz Zsigmond: Kossuth Lajos (4. oldal). — Nagy András középparaszt forintjai jól kamatoznak (4. oldal). — Hajdú-Bihar életéből (5. oldal). — Id. Szegedi Gyula számadást csinál. — A Második Békekölcson első húzásának első napja (6. oldal). — Miért vallásosabbak a nők, mint a férfiak (7. oldal).

KOSSUTH LAJOS SZÜLETÉSÉNEK 150. ÉVFORDULÓJÁN

Kossuth Lajosnak „a magyar fejlődésben betöltött úttörő szerepét csak kevésekhez lehet hasonlítani, talán csak Szent Istvánéhoz, vagy Hunyadi Jánoséhoz” — írta róla Révai József elvtárs. És most, születésének 150. évfordulóján kegyelettel, hálaival és büszkeséggel emlékezzük reá egész felszabadult népünk.

Kossuth alakja, tevékenysége összeforrt szinte egységbe olvadt a XIX. század magyar történetével. A század első felében: a reformkorszak és a szabadságharc idején egyik formálójá, kialakítójá, majd vezetője volt népünk harcainak, fejlődésének. A század második felében megszólaltatója és ébrentartója a magyar nép szabadságvágyának, függetlenségének, fejlődésének, Kossuth nagyságát, a magyar történelemben betöltött úttörő szerepét talán az mutatja leginkább, hogy neve az elnyomás egyre sötétebbé vált korszakaiban a nép szívében, ajkán és gondolataiban a szabadságra, a függetlenségre való törekvést jelentette. És most, amikor haldokló népe szabad, a szűz, a boldogabb jövőt építi, Kossuth neve egyet jelent függetlenségünk védelmével, néphadseregünk fejlesztésével, szocializmus építő hazánk egyre odaadóbb szeretetével, a hazádó népek, a szabadságért küzdő nemzetek szeretetével.

Kossuth Lajos 1802. szeptember 19-én született az akkori Zemplén megye Monok községében. Régi nemesi család gyermeke. A politikai élet perondján először 1832-ben a pozsonyi országgyűlésen jelen meg és az akkor 30 éves ellenzéki követ már itt megmutatta nagyszerű képességeit, megmutatta mennyire különbözik az országgyűlés „táblabírói politikusaival”. Az általa szerkesztett „országgyűlési tudósítások” nem egyszerű tölcsmécselője volt az üléseknek, hanem harcok orgánuma az ellenzéknek, a haladás híveinek. Ez jellemzője későbbi Törvényhatósági Tudósítások című kiadványát is. Az akkori hivatalos kormányzat, a népek esendőrének szerepét betöltő Metternich-kormány, de az őket kiszolgáló magyar magnások (akiknek jelentős része magyarul sem tudott) természetesen nem nézték jó szemmel cikkeiket, amelyek közül csaknem valamennyi szinte harcba hívta a népet az elnyomottság, a hibegetett nyomor és nem utolsósorban a függetlenségi törekvések leigázása ellen, 1837. május 4-éről 5-re virradó éjjel zűgigeti lakásán elfogták Kossuthot is, csak úgy, mint Wesseleányi bárót, s az országgyűlési íjak vezéreit. Hűtlenség vádjával vetették börtönbe, s két esztendői vizsgálati fogság után négy esztendőre ítélték. A fogság idejét mint a legnagyobbakat, ő is arra használta fel, hogy tovább képezze magát. Kitűnően megtanult angolul és mélyebben megismerkedett a nemzetgazdaság és a politika tudományával. A növekvő nemzeti mozgalom és az országgyűlés alsóházának követelésére 1840-ben szabadlábra helyezték. Röviddel később ismét munkához lát. 1841-ben megkezdte a Pesti Hírlap szerkesztését és ezzel lerakja a magyar publicisztika alapjait.

Kossuth nem volt vezetője,

nem volt kidolgozója a magyar reformkorszak követeléseinek, de nélküle, országgyűlési és publicisztikai tevékenysége nélkül a reformkorszak nem lett volna a szabadságharc megalapozója. Világosan megfogalmazta a nép követeléseit, jogos igényeit és ki is állt mellettük. Emiatt került elősorból ellentétbe a magyar magnasurakkal, földbirtokos nemességgel. Egyértelműen foglalt állást a jobbágyfelszabadítás mellett, a robot, a dézsmá c,örlése mellett. Látta és valótá, hogy ez a kérdés és Magyarország függetlenségének a kérdése szorosan összefügg egymással. „A közálladalom el nem látott kelleikének fedezéséről gondoskodni igenis szükséges — írja — de mindennél szükségesebb: a nép fennlévő közterheliben megosztani, amaz jobbél kérdése, ez: létkérdése a hazának.”

Kossuth követeléseit kezdetben szinte egyértelműen üsítája viszza a nemesség. Ot ez nem csüggeszti, sőt újabb, még nagyobb követelések felállítására ösztönzi. Követelte, hogy a feudalizmus megszüntetését a közvélemény széles ellenőrzése mellett hajtsák végre és figyelmezteti azokat, akik a jobbágyok eltörlését megalkotó rendszabályok kidolgozásában a közvéleményt ki akarják zárni, hogy „az idők elmúltak, midőn a Delillák álom között nyírták meg a Sámsonokat”. Szembeszállt azokkal, akik „fontolva haladását” hirdették és azt vallotta, hogy „a becsületés hazafi azt tartja a legokosabb, tegfontolttabb haladásnak, mely a hazának legtöbb jót leggyorsabban eszközöl”. Szembeszállt azokkal is, akik a nép forradalmi törekvéseit anarchiáról szóló hamis szóamokkal igyekeztek letegyverezni, akik válaszul a nép szabadságvágyára anarchiáról kezdtek rikoltozni. Hajóronzoltan kimondta: „Rend csak mivelünk lehet, kik a szabadság híveit vagyunk.”

Mindaz a tevékenysége, cikkei, beszédei, nyilatkozatai azt eredményezték, hogy Kossuth a nép szemében hamarosan a szabadság, a függetlenség zászlója, az elnyomók, a sötétségterjesztők ostroma lett. És amikor 1848. szeptemberében a szabadságharc válságba jutott, amikor arról kellett dönteni, hogy Magyarország behódoljon-e a Habsburgoknak, vagy pedig következetesen végig vigye a szabadságharc ügyét, Kossuth az utóbbi mellett szállt síkra ostromozta és a nép előtt leleplezte a behódolás hírdőjét. Kezdeményezésére megalakult a forradalmi kormány, az ügynevezett honvédelmi bizottmány és Kossuth a nép közé ment, hogy minél több fegyveres erőt toborozzon a szabadságharc védelmére. Toborzó útja előtt felszólalt a képviselőházban s a többi közt ezt mondta: „Lelkembem fel vagyok indulva azon gondolattól, hogy az armánynak, az árulásnak neveléses satyrájának nemzeti feletti győzelmé csaknem sikerült, vagyis az, hogy 40-50 ezer hitvány ember bejön az országba s úgyszólván kardcsapás nélkül foglalja el a hazát. Én nem értek magamban annyira erői, hogy ezt tőrjem. Felóra műva... azon megbízásnál fogva, melyet saját érzetem s a haza veszélye nyújt, megek s kezdem Ceadé-

A harmadik negyedévi terv sikeréért

Becsülettel teljesítik ígértüket a kefégyáriak

A Kefegyár minden üzemi részében lelkes munkaverseny folyik a harmadik negyedévi terv maradéktalan teljesítéséért. Az üzem szeptember 16-án már 17-i tervét teljesítette. A dolgozók most a hátralévő napokban tovább akarják az előnyt növelni, hogy továbbra is megtartsák jó helyezésüket a debreceni üzemek rangsorában. A gyár vállalta, hogy harmadik negyedévi tervét

két nappal a határidő előtt befejezi — ezzel újabb 37 ezer forint értékű árut termel terven felül. Ennek megvalósításához adva is van minden lehetőség. A feanyagok szállításánál azonban új módszert kell kidolgozni, mert jelenleg a bűjorgyári továbbítás zavarja a termelés folytonosságát és fennakadást okoz a brigádok veresnyében.

Mi a hiba 61/1 Építőipari Vállalatnál?

A 61/1 Építőipari Vállalat dolgozóinak nagy többsége megújult helyét a munkaversenyben. A vállalat dolgozói közül ma már egyre többen vannak olyanok, mint a Huszti segédmunkás-, Rákóczi-közműves-, Hadházi kubikos-brigád, akik legutóbb is 120, illetve a 140 százalék feletti teljesítettek.

A javuló eredmények, a növekvő versenyszellem mellett a laza munkafegyelem azonban még mindig fékezőleg hat a fejlődésre. Júliusban negyvenen, augusztusban még ennél is többen hiányoztak — igazolatlannul. Az elkésők száma is igen magas. Kétségtelül ez befolyásolja a tervteljesítést. Az építkezési helyek pártszervezeteinek, szakszervezeti bizottságainak a jövőben több gondot kell a munkafegyelem megszüldítésére fordítani! A vezetőknek pedig ha a felvilágosító szó nem használ, büntetni kell a hanyagokat. „A munkafegyelem megszüldítése nagy tartajékunk” — mondotta legutóbb Vas elvtárs, — amelyre nekünk építőipari dolgozóknak is nagy gondot kell fordítani. Ha ezt megteszük, úgy további eredményeket érünk el a tervteljesítésben. Erősítsük drága hazánkat, gyorsítsuk a szocializmus építését, amelynek előbbrevitele amúgyis kötelességünk.

Tóth Sándor, Szabó András levelezők.

Befejezte harmadik negyedévi tervét a Cementipari Vállalat

A Cementipari Vállalat dolgozói eredményes és jó munkát végeztek az 1952. évi terv harmadik negyedében. A szervezetség emeléseivel, a jobb műszaki feltételek megteremtésével 17 nappal a határidő előtt, már szeptember 13-án teljesítették harmadik negyedévi tervüket. Ilyen siker nem fordult elő az utóbbi két esztendőben.

Az egyes részlegek közül élen járt Szász Imre kőfaragó- és

Piros József műköves brigádja. Mindkét csoport 150 százalékra növelte teljesítményét.

A Cementipari Vállalat dolgozói egyébként 118.869 forint értékű felajánlást tettek augusztus 20. a harmadik negyedév tiszteletére. Ezt becsülettel teljesítették is. Most a Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére újabb 25 ezer forint értékű pótfelajánlást tettek.

Vigh József

130 százalékra emelkedett a 2-es szalag teljesítménye a Ruhagyárban

A ruhagyári dolgozók Néphadseregünk Napja tiszteletére az eddigienél is lelkesebb munkaversenybe kezdtek. A dolgozók így a termelékenység fokozásával bizonyították be, hogy méltó harcosai a békéltábornak, épügy mint a honvédek a határokon, bent az üzemben példásan eleget tesznek kötelességüknek. A lelkes munkaverseny során a 2-es szalag szeptember 16-i tervét — 120 százalékot — felajánlva, 130 százalékra teljesítette és ugyanezen a napon a 17-es szalag 124,3 százalékot, a 6-os szalag 114,2 százalékot ért el.

Az egyéni legversenyzők közül Katona Júlia 263 százalékos, Hegedűs István 240 százalékos teljesítményét lehet kiemelni.

rán a 2-es szalag szeptember 16-i tervét — 120 százalékot — felajánlva, 130 százalékra teljesítette és ugyanezen a napon a 17-es szalag 124,3 százalékot, a 6-os szalag 114,2 százalékot ért el.

Az egyéni legversenyzők közül Katona Júlia 263 százalékos, Hegedűs István 240 százalékos teljesítményét lehet kiemelni.

magyar nép „ha akarja védeni magát, élni fog, ha nem, elvész” — ezekben a szavakban foglalta össze az akkori helyzetet. Kossuth nélkül 1948-ban a magyar nép nem tudott volna egy esztendőn át nagyszerű szabadságküzdelmet vívni a Habsburg uryomással és a vele szövetszött európai reakcióval szemben. Jogos büszkeséggel idézzük fel a Neue Rheinische Zeitung, Marx és Engels lapja szavait: „Első ízben az 1848-i forradalmi mozgalomban, első ízben 1793. évi meri szembeszegezni egy nemzet, melyet körülzárt az ellenforradalmi uraló, a gyáva ellenforradalmi dühvöl a forradalmi szennvedélyt... Hosszú idő óta első ízben akadunk egy valóban forradalmi jellemre, egy férfire, aki népe nevében fel meri oenni a kétségbeesett harc keztyűjét, aki nemzete számára Danton és Carnot volt egy személyben — s ez Kossuth Lajos. A tömegfelkelést, a nemzeti fegyvergyárlást a papírpénzt, rövid úton való elintézését mindenkinek, aki a forradalmi mozgalmat gátolja a forradalmat permanenciában — vagyis a dicső 1793. év valamennyi fővonalát újra felleljük a Kossuth felfegyverezte, szervezte, telkesítette Magyarországon.”

Es a szabadságharc bukása után Kossuth nem adja fel a harcot, nem szünik meg bízni a magyar népben, a magyar szabadság és függetlenség gondolatában. A magyar parasztság és

a magyar nép számára pedig a kossuthi program „egy demokratikus, népi Magyarország programja lett, melyből földet és szabadságot vártak. Folytatni a szabadságharcot — folytatni a jobbágyfelszabadítást: ezt érte a magyar nép, amikor Kossuthot mondott. Ennél a Kossuthról alkotott népi elképzelésnél nincs ami jobban kifejezze művészek nagyságát és maradványát” — írja Révai József elvtárs.

Százötven esztendeje annak, hogy a zempléni megyei kis Monok községben meglátta a napvilágot a XIX. század magyar történelemnek legnagyobb alakja, a független Magyarország odaadó, bátor harcosa, az önálló magyar néphadsereg megszervezője és vezetője, korának legnagyobb magyar hazafia. Es a Szovjetunió felszabadító harcai nyomán létrejött magyar népi demokrácia nemcsak valóra váltotta a kommunisták pártja vezetésével mindazt, amiért Kossuth harcolt, de megvalósította azt is, amire Kossuth nem is gondolhatott. A magyar népi demokrácia kezdetétől fogva egyenes folytatója Kossuth ügyének és népünk nagyszerű felemelkedésének telkesítője, Rákosi elvtárs vezette dicső pártunk nem felejtette el a kossuthi figyelmeztetést. Akkor emlékezzünk igazán Kossuthra, ha jól agyunkba vessük ma is élő figyelmeztetését: „Menni kell, menni előre, aki nem megyen, eltiportariki!”

Kínában országszerte hatalmas lelkesedéssel fogadták a moszkvai megállapodásokat

Kína egész lakossága lelkesen ünnepli a Szovjetunió nagy és önzetlen segítségét, valamint a kínai-szovjet szövetség erejének növekedését, amelynek újabb tanubizonyosságát Moszkvában legutóbb lejátszott kínai-szovjet tárgyalásokról nyilvánosságra hozott közlemény.

A főváros üzemeiben hivatalosan és iskolákban kedden gyűléseket rendeztek, amelyeknek résztvevői megfogadták, hogy jobb munkájukat köszönik az örvéndes hírt.

A Peking-mancsuli vasútvonal

dolgozói ünnepi gyűlést tartottak, amelyen sok példáját sorolták fel annak, hogy a Szovjetunió milyen önzetlen segítségben részesíti Kínát. A gyűlés szónokai rámutattak: Újabb nagy segítség a Szovjetunió részéről, hogy ellenszolgáltatás nélkül a Kínai Népköztársaság kormányának teljes tulajdonába adja át a Csang-Csung vasútvonalat.

Mukden lakossága is lelkesedéssel ünnepelte a nagy eseményt. Kao Csung-Min, a Kínai-Szovjet

Baráti Társaság északkeletkínai szervezeteinek alelnöke nyilatkozatot tett közbe, amelyben hangsúlyozza, hogy a Port-Arthur hadi-tengerészeti támaszpont együttes használata határdejeinek meghosszabbítása fontos lépés a japán agresszió megismétlődésének megakadályozásában.

Az ország legkülönbözőbb részeiben egész sor gyár munkásai indítottak munkaversenyt a Moszkvában létrejött megállapodások tiszteletére.

Olaszországban fokozódik a sztrájkmozgalom és a parasztek földfoglalo mozgalma

A valdagnói „Margio” textilvállalat munkásai hosszú harcok elérték, hogy a vállalat igazgatósága megbeszélést folytatott a munkások küldöttségével 120 munkás elbocsátása ügyében. A tárgyalások egyezséggel fejeződtek be, amelynek értelmében a vállalat vezetősége visszavonja a 120 munkás felmondását.

A livornói „Ansaldo” művek munkásai szeptember 16-án és 17-én általános sztrájkot folytattak le tiltakozásul újabb száz munkás elbocsátása ellen.

A „Montecatini” vegyipari üzemének munkásai 24 óras sztrájkot tartottak, tiltakozásul az ellen, hogy a vállalat vezetősége korlátozza a szakszervezeti szabadságjogokat.

A Genova melletti Boisanóban folytatódik a „Bruzzi” vasművek munkásainak hősi harca. A munkások meg akarják menteni a pusztulástól a gyárat, amelyet a vezetőség bezárt. A munkások a leállítás után elfogták az üze-

met, azonban a vezetőség megszakította az áramszolgáltatást és lehetetlenné tette a munka folytatását. A gyár munkássága mindazonáltal elvégzi a legsürgősebb munkákat és ezáltal lehetővé teszi a munka megrövidített újrafelvételét. A környék számos gyárának munkássága szolidaritás-sztrájkot folytatott le.

Catania környékén a parasztság harcot folytat a földreform megvalósításáért. A mezőgazdasági munkások több helyen megműveltek földeket foglaltak le Adriano és Castiglione környékén, Avezano és Ortucchio környékén különösen nagykitérjedésű területet foglaltak el a mezőgazdasági munkások, szembeállva a carabinieri és a rendőrség terrorjával.

Szeptember 20-án szombaton déli 12 órakor sztrájkba lépnek Siena, Grosseto, Pisa és Livorno mezőgazdasági munkásai. Ezzel tiltakoznak a kormány megígért földreformjának elmaradása miatt.

Eden Belgrádban

A londoni rádió jelentése szerint Eden angol külügyminiszter szerdán Belgrádba érkezett. Edent Kardelj és Rankovic fogadta a repülőtéren. Az angol külügyminiszter Belgrádban megbeszéléseket folytat Titovval és Kardeljvel.

Adenauer dicsekszik

Adenauer a bonni parlamentben dicsekedve jelentette be, hogy a bonni háborús szerződés aláírása óta már 133 háborús bűnös helyezték szabadlábra. Adenauer biztosította a parlamentet, hogy a jövőben is „a leghatározottabban, szívből és kitartóan” harcolni fog a még fogságban lévő háborús bűnösök szabadonbocsátásáért. A kancellár nem mulasztotta el, hogy ezzel a kijelentéssel kapcsolatosan külön meg ne említse a Spandaun lévő hét háborús főbűnös: Hess, Räder, Dönitz, Speer, Neurath, Schirach és Funk nevét.

Párt és pártépítés

Illyés Sándor elvtárs, a Járóműjavító IV-es alapszervezetének népnevelője is felszólal a megyei népnevelők tanácskozásán

Még egy pár nap választja el népnevelőinket a megyei népnevelő tanácskozástól. Erre készülnek most územünk fausi párt-szervezeteink népnevelői. Megyénkben nem volt még ilyen nagy, minden alapszervezetet érintő népnevelő tapasztalatesere értekezlet, amelyen népnevelőink közvetlenül, a megye minden részéből megjelentek előtt beszámoltak volna felvilágosító munkájuk eredményeiről, hiányosságairól.

Alapszervezeteink népnevelőit már megválasztották a legjobbakat, akik a többiek képviselésében beszámolnak a vasárnapi tanácskozáson agitációs módszereikről, érveikről. A járási népnevelő tapasztalatesere értekezletek tanulságai is azt bizonyították, hogy helyes és eredményes volt azok megtartása. Sok jó módszert és érvelést vittek haza a „társolyukban” a népnevelők. A vasárnapi megtartandó tanácskozáson pedig már arról számolnak be népnevelőink, hogyan alkalmazták felvilágosító munkájukban azokat, milyen eredményeket értek el a járási népnevelő értekezleten elmondott érvek és módszerek felhasználásával.

Illyés Sándor elvtárs, a Járóműjavító C. V. IV-es alapszervezet népnevelője is részt vesz a megyei tanácskozáson. Már ő is rendszerezte agyában azokat a fontosabb dolgokat, amikről beszélni fog. Az eredmények ismeretében megfogalmazta majd azokat a hiányosságokat is, melyek a IV-es alapszervezet népnevelőinek felvilágosító munkáját gátolják. Előszörban a műszaki vezetők és fizikai dolgozók közötti kapcsolatról beszél. Elmondja majd, hogy ezen a téren különösen a Központi Vezetőség ültése és Harscsa Imre fő-

Hajdu-Biharban 6000 vagonnal termelhetünk többet, ha a kalászosokat keresztisorosan vetjük

A termés fokozásáért indult harcunknak hatalmas fegyvere az új agrotechnika alkalmazása: a keresztisoros vetés. Az elmúlt gazdasági évben bebizonyosodott, hogy a szovjet mezőgazdaság tapasztalatainak alkalmazása minden különösebb befektetés nélkül jelentősen emeli a kalászosok terméseredményeit. Kiszámították:

Ha Hajdu-Biharban minden kalászosot keresztisorosan vetnénk, akkor 6000 vagonnal több termésünk lenne.

Ezért kell harcolni, ezért kell a legszélesebb körben elterjeszteni a keresztisoros vetés jól bevált módszerét.

A napokban Martonvásáron tartották meg az élenjáró gabonatermelők értekezletét, ahol az új agrotechnikai eljárásokról tárgyaltak. Az értekezleten résztvettek Hajdu-Bihar mezőgazdasági szakemberei is, ahol az előadók és a hozzászólók a korai vetés előnyeinek ismertetése után részletesen beszámoltak arról, hogy a most befejeződött gazdasági évben az ország több részében vetettek keresztisorosan gabonát.

Több helyen még csak kisebb területen próbálkoztak az újjal, de sok helyütt már bátran nekiláttak — s a dadal az övék lett.

A keresztisorosan vetett növény a fényes területek jobban kihasználta.

nagyobb volt a hő és a fényhatás. A növény könnyebben felhasználta a nedvséget és a tápanyagot. Szilárdabb lett a növények szára és megszűnt a megdőlés veszélye.

Az értekezleten az ürményi Cserevenkov tsz növénytermelő brigádjának vezetője: Lázár József elmondta, hogy

a keresztisorosan vetett búzájuk 20 mázsát adott holdanként, míg a régi módon vetett csak 11 mázsá 46 kilót fizetett.

A kiskirályági Lenin tsz elnöke arról beszélt, hogy a keresztisorosan vetett búzájuk holdanként 18 mázsá 44 kilót adott, míg a régi módszerrel vetett búzából 9 mázsá 77 kiló átlagtermést értek el.

A gabonatermelők értekezletén arról is tárgyalt, hogy nemcsak a gabonát, hanem egyes takarmányféléket is lehet keresztisorosan vetni. A nagykovácsi termelőszövetkezetben a lucernát is keresztisorosan vetették.

Az élenjáró gabonatermelők martonvásári értekezletének résztvevői megfogadták, hogy nem lesz a szövetkezeikben olyan táblásított terület, amelybe a búza és árpavetés ne keresztisorosan kerülne a földre.

Hajdu-Biharban is az a feladat, hogy minél szélesebb területen alkalmazzuk a keresztisoros vetést. A mi megyénkben is szép példát találjuk a keresztisoros vetéssel elért gazdag eredményeknek. Így a csökmői Haladás termelőszövetkeleti csoporttá, ahol a keresztisoros vetésű őszi árpából holdanként több mint 19 mázsás termést értek el, míg ugyanolyan minőségű talajon a nem keresztisoros vetéssel csak 11 és fél mázsás volt a holdankénti termés.

KOSS

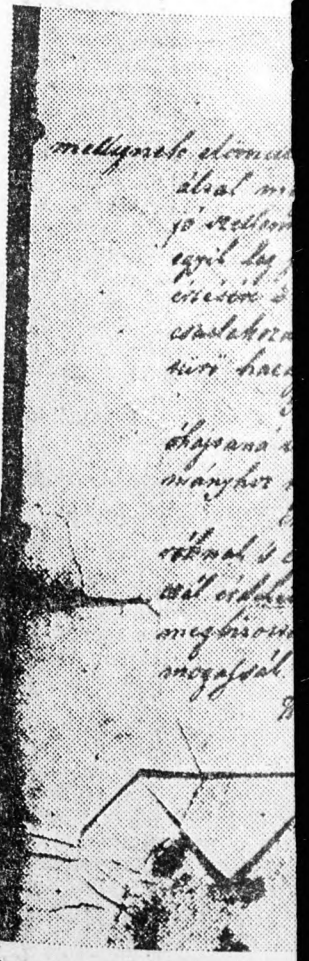
„Kossuth Lajos örök nemzetiséghez tartozó, nem alkudott 1848-ban alkudott 1867 után. Több és tanulja ma is a magforradalmi bátorság ermet, mutat példát arra, hogy a nemzet függetlenségét külső veszéllyel szembeegyetlen magatartás le a helytállás életre-halálva.)

„Szent hagyományok árunk” — mondotta Kossuth a Honvéde mi Bizottságban Debrecenben érkezett, Debrecenben éppen a forradalmi

Kossuth Lajos születésének 150-ik évfordulójára Budapesti Nemzeti Művelődési Intézet által szervezett Kossuth Lajos Emlékverseny díjazottjai között a szegedi csoport vezetője, Kossuth Lajos, a nagy szabadságharc hőse ábrázolva.

és elsősorban Kossuth Lajosról szóló nagy nemzetközi konferencián egyik kimagasló előadó volt. Kossuth, születésének 150-ik évfordulójára alkalmából jogosságával idézhetjük szellemi örökségét, amit éppen a nagy szabadságharc idején, Debrecenben folytatott. A nagy márciusi napok

Kossuth Lajos saját kézzel írt

Johannes Dieckmann, a Német Demokratikus Köztársaság népi kamarájának elnöke táviratban közölte Ehlerssel, a nyugatnémet szövetségi gyűlés elnökével, hogy a népi kamara öttagú küldöttség-

ge pénteken reggel Bonnba utazik és délután öt órakor ányujtja a nyugatnémet parlament elnökségének a német egység helyreállítására irányuló javaslatát.

Amerikai repülőgépek ismét bombázták az északkoreai vízierőműveket

Az egész világ közvéleményének tiltakozó felháborodását semmibe véve amerikai repülőgépek szeptember 12-re virradó éjszaka ismét bombázták a koreai Szuiho vízierőműveket. Szeptember 12-én újfél után több mint 30 amerikai B-29-es bom-

bázógép három óra hosszat támadta a Szuiho-műveket. A koreai néphadsereg főhadiszállásának szeptember 14-én kiadott közleménye szerint a koreai és kínai népi erők légharmit füzersége és légiereje három létezőt az amerikai bombázók közül.

Egy amerikai katonai repülőgép pestissel fertőzött egereket dobott le Északkelet-Kínában

Az „Uj Kína” hírügynökség közlése szerint az amerikai repülőgép pestisbacillusokkal fertőzött rágcsálókat, egy mezei egérjét dobta le Heilungkiang tartomány Kananhszjen megyéjében. 1952. április 4-én 22 óra tájban egy kettős törzsű F-82 mintájú amerikai éjszakai vadászrepülőgép repült át a Jalu folyót. A repülőgép útját a helyi légi megfigyelő szolgálat nyomon követte. A gép zúgását Minesung és Hszinmin falu lakosai közül többen hallották.

tonai repülőgép azért dobta le a mezei egereket, hogy pestist terjesszen. Ezt a megállapítást több tény bizonyítja. Először az Északkelet-Kína egész északi részében 1928 óta egyetlen pestis megbetegedés sem fordult elő. Ha a pestist az azóta ittélő hosszú ideje alatt a rágcsálók hordozták volna, elképzelhetetlen, hogy ez fel ne ütötte volna a lakosság körében.

A különlegesítő befejezésül idezi a nemzetközi tudományos bizottságnak a Kananhszjen esettel kapcsolatos véleményét: „Kétség nem fér ahhoz, hogy a falvak lakosai által is szételt repülőgép az 1952. április 4-étől 5-re virradó éjszakai nagyszámú egereket pestissel fertőzött mezei egereket Kananhszjen területére. Megállapítást nyert, hogy a szóbanforgó repülőgép az amerikai légierő egy kettős törzsű F-82 mintájú éjszakai vadászrepülőgépe volt.”

A különlegesítő befejezésül idezi a nemzetközi tudományos bizottságnak a Kananhszjen esettel kapcsolatos véleményét: „Kétség nem fér ahhoz, hogy a falvak lakosai által is szételt repülőgép az 1952. április 4-étől 5-re virradó éjszakai nagyszámú egereket pestissel fertőzött mezei egereket Kananhszjen területére. Megállapítást nyert, hogy a szóbanforgó repülőgép az amerikai légierő egy kettős törzsű F-82 mintájú éjszakai vadászrepülőgépe volt.”

KOSSUTH DEBRECENBEN

"Kossuth Lajos öröksége: a nemzet függetlenségéhez való ragaszkodás mindhaláláig. Kossuth nem alkudott 1848-ban és nem alkudott 1867 után. Tőle tanulta és tanulja ma is a magyar nép a forradalmi bátorság erényét, ő mutat példát arra, hogy a nemzet függetlenségét fenyegető külső veszéllyel szemben csak egyetlen magatartás lehetséges: a helytállás életre-halálra." (Révai.)

"Szent hagyományok földjén járunk" — mondotta Kossuth, amikor a Honvédelmi Bizottmánnyal Debrecenbe érkezett. Debrecen pedig éppen a forradalmi kormány

Kossuth Lajos születésének 150-ik évfordulójára Budapestben méltó emléket állít a magyar nép. Képünk: a szoborcsoportozat főalakját, Kossuth Lajost, a nagy szabadsághósti ábrázolja.

és elsősorban Kossuth ítélte alkalmasnak a nagy nemzeti hagyományaink egyik kimagasló őrzőjévé. Most, Kossuth születésének 150. évfordulójának alkalmából jogos büszkeséggel idézhetjük szellemét, emlékeztethetünk Kossuthnak a nemzetért, a nemzet függetlenségéért való küzdelmére s annak arra a zakaszára, amit éppen városunkban, Debrecenben folytatott.

A nagy márciusi napok győze-

me után, a Habsburg-ellenállás következtében, Windischgrätz elnyomulása miatt, — ami már Budát fenyegette, — a kormány kénytelen volt Pestet elhagyni s január 1-én székhelyét Debrecenbe költöztetve a forradalmi új szakasza kezdődött meg. A Honvédelmi Bizottmány fokozott eréllyel fogott hozzá az ország megvédésének szervezéséhez.

Debrecenben a forradalmi kormány nagy nehézségekkel találta szemben magát. Nagyon nehéz volt a hadsereg felszereléséről és élelmezéséről való gondoskodás, rossz volt az összeköttetés az ország többi részével. Legnagyobb nehézséget mégis az jelentette, hogy Kossuth és az országgyűlés baloldala itt el volt szakítva osztrák bázisától, a pesti forradalmi megegyéstől a reakció viszont szilárd támogatást kapott a városkörnyezetben.

Kossuthot a nehézségek nem csüggyesztették el: „Mínél nehezebbek a percek, annál inkább szükséges a nemzet javára működni” — mondotta.

Kossuth Debrecen népehez fordulva Boeckay szellemét idézte abban a kiáltványban, melyet a Honvédelmi Bizottmány Debrecenbe érkezése alkalmából január 6-án adott ki. Kiáltványát így fejezte be:

„Debrecen népe! Ime én a nemzet nevében Debrecen városát a magyar szabadságharc fővárosának nyilatkozatom s az országgyűlést és a kormányt a debreceniek becsületéért rendezhetetlen sziládjára helyezem.”

A kormány legfőbb feladata a honvédelmi megszervezése volt. A szabadságharc élére Kossuth állt. Lázasan dolgozott a honvédelmi megteremtésén, a nép mozgósításán a haza védelmére. „A zsarok ellenség nemzeti halálát kívánja a béke béréül. Ennél nagyobb baj a legrosszabb esetben sem érhetne... a nemzet védelmi fogja hazáját és országos önállóságát, míg egy magyar él” — írta Kossuth január 14-én az ország törvényhatóságaihoz intézett felhívásában.

Kossuth a haza megvédéséért a

néphez, Debrecen, az Alföld, az egész ország népéhez fordult. Január 25-én látott napvilágot a Honvédelmi Bizottmány körrendelete, melyben az állalános népi háború megszervezéséről intézkedett. „A nemzet seregei legyőzhetetlenek, ha a nép által támogatottak” — mondotta a rendelet. Kossuth meglett mindent a hadsereg felszerelésének biztosítása érdekében is. „Nálunk az éjtel is nappalá kell tennünk” — írta, hogy katonáink kezébe puskát adhasunk. „Lőszert uram, lőszert — írta Lukács Dénes, alezredesnek — 3-szoros tölténykészletet minden ágyúhoz, — ezt teremtsen Ön rögtön, azonnal, ha arannyal mérjük is.” Kidozta Kossuth a hadviselés módjait is. Támadni kell. „Ha az ellenség azt látja, hogy meghunyászkodunk, vérszemét kap s mindennek vége.”

„A magyart előre kell vinni, akkor győz. Ezt mutatja minden tapasztalás. A kormány utasítani fogja a hadvezéreket, hogy a tapasztalás útmutatását kövessék, — És a Tizsa felé magyar népe tömegestül segítendő a vitéz támadó seregeket, — És a hazámentve leszen. Előre vitézek! e szó, előre! legyen jelszavunk.”

A honvédsereg tavaszi hadjárata valóban nagy győzelmeket hozott. Bem sorban szabadította fel az erdélyi részeket s nagy sikereket ért el az osztrák csapatokkal szemben is, akiket alig egy hónap alatt az osztrák határig űztek vissza. Görgey azonban, mint a honvédelmi fővezér nem használta fel a kedvező alkalmat, nem üldözte a menekülő ellenséget, hanem Buda visszafoglalásával bízódott. Ezzel időt engedett az ellenségnek a szervezkedésre. Kossuth látta ezt, de már nem tudott tenni ellene. Az országgyűlésben a jobb- és a baloldali reakció egyre növekedett; akik eddig a tömegek nyomására meghunyászkodva halgattak, most nyíltan felléptek Kossuth és a baloldali ellen.

Ilyen viszonyok között robbant ki a március 4-én kiadott császári manifesztum, melyben az uralkodó kijelentette, hogy megszünteti Magyarország politikai és területi különállását. Az osztrák reakció ezzel a lépésével elvetette a sujkot. A nemzet ellenállása még

inkább fellángolt Kossuth pedig a provokációra a Habsburg-ház trónfosztásával felelt. Kossuth ezzel a lépéssel csapást akart mérni a békepártira, a belső reakcióra is. Már márciusban felvetette Görgeynek a trónfosztást s itt Magyarország egész Európa szempontjából fontos szerepére hivatkozott:

„Magyarország győzelmét a gyűlölt uralkodó kormányzati ellen ugyanannyi győztes felkelés fogja követni, ahány leigázott népe van Európának. Győzelmünk bizonyos... de nekünk mindazoknak szabadulása. Ért is kell küzdenünk, akik nekünk kívánják a győzelmet.”

Kossuth azonban tervét a Honvédelmi Bizottmányban nem tudta keresztülvinni. Eredménytelenül végződött az április 13-án megtartott képviselőházi ülés is. Kossuth ekkor terjesztette elő azt a javaslatát, hogy az országgyűlés tegye át ülését a Nagytanyára, ahol már 1000 főnyi lelkes tömeg várja, hogy a történelmi eseménynek tanúja legyen. Kossuth itt a debreceni nép színe előtt tette meg újra történelmi javaslatát, melyben többek között ezeket mondotta:

„Az ausztriai ház... Magyarország uralkodására méltatlannak nyilvánítatik, örökre számkivetettik; úgy, másrészt meg kell mondani Európa népeinek, hogy... Európa népei irányában a békét és barátságot óhajtjuk és tisztelni fogjuk minden nemzetnek a jogát, de megkivánjuk, hogy a miénket is tiszteljék.”

A függetlenségi nyilatkozat, amit a baloldal támogatása és Debrecen népeinek közvetlen ellenőrzése következtében a békepárti megalkuvók is kénytelenek voltak elfogadni, azt jelentette, hogy Magyarország független köztársasággá alakult át, melynek élére, mint kormányzó Kossuth került. Magyarország ekkor valóban az európai haladás élére állt. Bár a szabadságharc a polgárságot helyettesítő köznemesség ingadozása, a földkérdés megoldatlansága, Görgey áruháza segítségével, de döntően az osztrák és az orosz cári reakció együttes túlerője következtében elbukott, — ez az esemény s Kossuth egész tevékenysége egy percre sem mosódott ki a magyar nép emlékezetéből. Híjába akarták Magyarországot uralkodó osztályai és uralkodó házája Kossuthot kiszámítani, Kossuth mint a szabadságharc vezére, mint a nemzetért eszelvő ember, mint az ország függetlenségének kitartó védelmezője, — a nép maradt.

Debrecen számára is egyik legfontosabb legbecsültebb hagyományává vált, hogy Kossuth, aki „nemzete számára Danton és Carnot egyzemélyben” — itt szervezte az ország védelmének hadseregét, segítségét fordult Debrecen népehez s Debrecen népének segítségével kijelentette ki az első magyar köztársaságot.

Szoros szálak fűzik Debrecen népet Kossuth és a magyar nép legjobbjainak szabadságharcához, melyben mint Kossuth mondta „A szabadság vív a szolgálattal harcot, a jog vív a durva erőszakkal, a humanitás küzd az embertelenséggel tusát életre-halálra.” Debrecen népe Kossuth legjobb örökségét magáévá téve egész népünkkel együtt büszkén és tisztelteltekintéssel Kossuth Lajosra, ki mint Marx mondotta hosszú idő óta az első valóban forradalmi jellem volt. Büszkén emlékezik népünk arra a háborúra, melynek során hazánk Európa élén járt, mert a haladás, a szabadság, a demokrácia érdekében lépett fel.

A Terv ajándékai

Kultúrházat kapott Nyirácsád

Nagy volt a nyomor, az éhmarottság az úri Magyarországon. Ezer és ezer olyan dolgozó paraszt volt, aki neve helyett keresztet rajzolt a papírra. Nem tudott írni. Nem volt ez alól kivétel a mi községünk sem. A kislétszámú Nyirácsád községben 400 anafabélt volt. Ma büszkén írom, hogy a párt, az állam segítségével csupán 22 ilyen dolgozó paraszt van de ezeknek is a terv megadja a segítségét, hogy tanuljanak, képezzék magukat. A hároméves törvényes modern iskola épült, az öt éves tervében pedig kultúrházzal szépült, gazdagodott községünk. Sokat, nagyon sokat lehetne írni, mit adott nekünk a terv. Csak a mozi, a földművelésügyi felügyelet mindennel megrakott boltját, a kutakat említem meg.

A terv további és állandó segítségét bizonyítja az is, hogy az öt éves terv végére Nyirácsádon öt kilométer hosszú kövesút épül. Szilágyi Ilona Nyirácsád.

A vekerdiék soha nem felejtik el

Kultúrtevéység, rádió, többszáz kötetes könyvtár teszi még szebbé, gazdagabbá Vekerd község dolgozó parasztjainak életét a telefon beszerelése, az iskola átalakítása mellett.

Ha visszapiantunk a múltba, akkor érezzük csak milyen más most, milyen boldog időköt élünk. A vekerdi dolgozó parasztok soha sem fogják elfelejteni a földesurak, a kulákok kegyetlen kizsákmányolását, a járattan utakat, a sok éhezést szenvedést. Ezt úgy bizonyítják be, hogy még többet termelnek, többet adnak a dolgozó nép hazájának.

Dáskál József Vekerd.

Visszapillantás a múltba

Ujiráz, a Sebes-Körös partján fekvő kis község, amelyet a nagyváradi káptalan 1911-ben telepített. Célja az volt, hogy az uradalmak számára olcsó munkaerőt biztosítson: Csongrád vármegye nincsenlejt, gazdasági eselődét toborozták össze.

Ujiráz földje száraz időjárásban jó termőföldnek számított, de esős időszakban teljesen értéktelenné. Ezenkor víz alá került az egész terület. Az 1920 és az 1940-es években búza helyett ársv hullámzott a földeteken, a lakásokban pedig derékig ért a víz: sok ház összedőlt. A telpesek a juttatott földért súlyos törlesztéseket fizettek még akkor is, ha ársv sújtotta őket. Nem bírták az adót. Juhász Imre vezetésével küldöttség kereszte fel ezért a káptalan ügyészét. Az lett az eredmény, hogy Juhász Imre földönfutóvá vált. Kirakták fő cájából. Jellemző az akkori állapotokra, hogy Urán György daruszigeti gazdasági eseléd hónapokon át nem tudott a faluba bejönni, mert nem volt lábellenje, mezít láb meg szegylet.

A szörnyű helyzetet csak a fel szabadulás segítette. Százézer forint államsegéllyel lakást építettek. Háromtantermes iskolát, 26 méteres kultúrtermet — színpaddal, autóbusszjáratot, telepes rádiót kapott a község.

Uram Györgyné, a Lenjn tszcs tagjának sícsenek ma már lábbeli és ruhagondjai Juhász Imrénké pedig egy házat és 3 hold földet adott a lamunk haszonbérbe. Hornek János a belügyminisztériumban dolgozik, Juhász Péter és Mácsony Gizella földhözjuttatott szilágyi gyermekei pedig a Szovjetunióban tanulnak. Mácsony Ida Budapestben festőművész, Marofka Ferenc orvosnagykutató, harmincann tanuló középiskolákban, Krizsán György pedig főhadnagy lett.

A Sebes-Körös, amely hét évvel ezelőt csak nyomort jártott, ma az új gazdag paraszti élet szemtanuja.

Balogh Károly Ujiráz.

Kossuth Lajos saját kézzel írott „nyílt rendelete”, amellyel Vas Gerebent Debrecenbe küldte a hadsereg szervezésének egyik irányítójaként.

Ormós Mária.

HAJDÚ-BIHAR ÉLETÉBŐL

A ma délutáni Kossuth-ünnepségen Szabó István elvtárs altábornagy mond ünnepi beszédet

Kossuth Lajos születésének százötvenedik évfordulóján Debrecenben és a megyében ma nagy ünnepségek lesznek. Debrecenben az ünnepi nap programja már délelőtt negyed 10 órákor elkezdődik, mert ekkor kerül sor a Kossuth-szobor megkoszorúzására. Tíz órákor az egyetem előtti téren névadó ünnepség lesz, majd délután 6 órákor az Arany Bika nagyteremben emlékünnepélyt rendeznek Kossuth Lajosnak, a szabadságharc dicső vezére születésének 150. évfordulója emlékére. A megnyitót Pintér Vilmos elvtárs, a Városi Pártbizottság titkára tartja, majd utána Szabó István elvtárs, altábornagy, a Párt Politikai Bizottságának tagja tart ünnepi beszédet. Ezután kultúr-műsor következik, amelynek műsorát a Járóműjavító Vállalat, a Sztaniszlavszkij Munkásstudió, a Zenekonzervatórium művészei és a honvédség táncgyűjtése adja. Szerke a megyében is nagy ünnepségek lesznek. Mindenütt megemlékeznek a nagy szabadsághősünkről. Az ünnepi beszéd után kultúr-műsorokat rendeznek, amelyekre tegnap még a késő esti órákban is nagy lelkesedéssel készültek a kultúresportok tagjai.

Nagy öröm a püspökladányiszülőöthonban: megszületett a századik gyerek

Ez év február elsején adták át rendezésének a püspökladányi 10 férőhelyes szülőöthont, az öt éves terv ajándékát. A szépen berendezett korszerű öthon egyre népszerűbb a ladányi dolgozó parasztlaszonyok körében. A jelenlegi férőhelyek számának bizonyul és az elkövetkezendő évben sor kerül a szülőöthon kibővítésére.

Nagy készülődés a tudományegyetem névadó ünnepségére

A Debreceni Tudományegyetemet a minisztertanács törvényerejű határozata értelmében „Kossuth Lajos Tudományegyetem”-nek nevezik el. Az ünnepélyes aktra a nagy magyar szabadsághős születésének 150. évfordulóján, ma kerül sor. A tudományegyetem hallgatói lelkesen készültek a nagy napra, mikor egyetemük homlokzatára aranyló betűkkel kerül fel a felírás, amely örökre hirdetni fogja Kossuth Lajos nevét. A DISZ irányításával a hallgatók is részt vettek egyetemük szépítésében, mert ma reggelre ünnepi díszítést a debreceni tudományegyetem A névadó ünnepségen az egyetemi fiatalok Kossuth-nótákat énekelnek. Már napok óta lelkesen folytak a próbák, a csoportos énektanulások. Az egyetem homlokzatára kerülő felirat egyelőre alkalmi jellegű lesz. A hatalmas feliratot —

Most nagy az öröm a szülőöthonban. Megszületett a századik csecsemő: Ötvös Julianna, Ötvös Gyulának, az állami gazdaság dolgozójának felesége hozta világra a kisánnyát. Az újszülött 52 cm hosszú és 3,50 kg súlyú. A századik gyereket keresztapát tegnap K. Tóth Lajos a püspökladányi községi tanács elnöke vállalta el.

ideiglenesen hosszú fatáblára — szerdán délelőtt készítették el. Tegnap pedig a festők aranybetűket festettek.

A ma délelőtti névadó ünnepség 10 órákor kezdődik az egyetem előtti térségen. Bognár Rezső elvtárs, Kossuth-díjas tart megnyitót, majd Mensáros László, a Csokonai Színház tagja Gellért Oszkár: „A három esűs” című költeményét szavalja.

Kónya Albert közoktatásügyi miniszterhelyettes beszéde után Kossuth-nótákat énekel az egyetemi ifjúság, majd Szabó István elvtárs tanár tart előadást Kossuth Lajosról. Este kultúr-műsort rendeznek a Kossuth Lajos Tudományegyetemen a Csokonai Színház művészeinek, a Hajdú-Bihari Népi Együttesnek és a Járóműjavító Vállalat körúrájának közreműködésével.

Szovjet módszerek segítik a Sertésenyésztő és Hízalási Vállalatot

Debrecen egyik fiatal vállalatának számít a Sertésenyésztő és Hízalási Vállalat. Januárban alakult, de ekkor még csak két üzemegysége és 4500 sertése volt. Ma már négy az üzemegység száma s az állatállományuk felülmúlta a 20.000-ot. A begyűjtési minisztérium hájaskörébe tartozó vállalatok között a legutóbbi értékelés szerint a debreceni vállalat második lett, a sertésenyésztő vállalatok között azonban az első helyen vezetik. Tenyésztési tervüket 112,5 százalékra teljesítették, a választási darabszám tervteljesítése terén 116,6, a hízalási terén 108,2 százalékot értek el.

A vállalat dolgozói felhasználják munkájukban az eljárási szovjet módszereket, amelyek eddigi jó eredmények eléréséhez is nagymértékben hozzájárultak. Ilyen módszert alkalmaztak a szaporításnál is. Az eredmény: a januári 6 darabról 8,2-re emelkedett a kocákévtől választási átlagot. Az expresszizálásnál az el-

mult hónapban takarmány terén 21,41 százalékos hasznosítást értek el, a darabonkénti ráhízalási súly pedig — 70 kg-os átlagsúlyánál — 13,81 kg volt a terv szerinti 11 kg helyett.

Tiszántartott, fehérre meszelt ólakban vannak a sertések. Nagy gondot fordítanak az állatok egészségügyére is. A jó eredményeket bizonyítja, hogy az elmúlt napokban a püspökladányi üzemegységben egy koca 13 malacot fialt. Ez eddigi legjobb eredményük.

A vállalat tervéhez tartozik, hogy jöminőségű törzsalományt fejlesszenek ki. Ebből a célból házi törzskönyvezést vezetnek. A már elkészült 1953. évi tervük szerint több mint ezer darabot álló törzsalományuk lesz. Az állomány majd — mint tegnap kiszámították a vállalat vezetői — 60 százaléka fehér hússertésből, 30 százaléka fekete zsírsertésből és 10 százaléka mangalicából áll.

Októberben Budapesten szerepel a Hajlított Bütorgyár kultúresportja

Szombaton este az MSZT kultúrteremben a városi DISZ bizottság DISZ ifjúsági estét rendez. Ezen az ünnepségen a Hajlított Bütorgyár kultúresportja szórakoztatja a megjelenteket. Az előadás előtt tegnap este tartottak főpróbát. Három táncszámot (a lengermorzsolót, a szatmárműködőt) feldolgozást és a treneszyi népi táncot) tanulták. Ezenkívül két jelenetet és magyar népdalokat próbáltak.

A Bütorgyár kultúresportját nagy megisztelelés érte. Meghívást kaptak Budapestre, amelynek értelmében a debreceni fiatalok két órás műsort adnak októberben az Építőfa és Építőanyagipari dolgozók szakszervezetének központjában.

Országos kongresszus a debreceni egyetemen

Csütörtökön délután kezdődött meg Debrecenben az Orvostudományi Egyetemen az egészségügyi dolgozók kétnapos országos üjtási kongresszusa az egészségügyi minisztérium rendezésében. Erre az alkalomra Debrecenbe jöttek az ország orvostudományi egyetemének, nagyobb megyei kórházainak újítási megbízottjai és küldöttei. A kongresszus célja, hogy az egyetemeken, kórházakban már alkalmazott újításokat bemutassák, ismerjessék, hogy azokat szélesebb körben is alkalmazhassák.

A megnyitót után „Életnapot” tartottak, amelyen a jelenlévők javaslatokat tettek és a kongresszus tagjai a helyszínen döntöttek a javaslatokról. Ma reggel a kongresszus második napján újítási kiállítás nyílik meg az egyetemi kiállítók. Délelőtt a kongresszus déssorozata keretében a küldöttek felszólalásaira, beszámolóira kerül sor.

Szálloda, étterem épül Berettyóújfaluban

Berettyóújfaluban, a Vörös Hadsereg-útján új szállodát és éttermet építenek. Csütörtökön már három szobának a festését, az étteremben pedig a villanyzerelést végezték.

Október elsején adják át az éttermet, szállodát a rendezésének. Az étterem Hajdú-Biharban az Arany Bika után a legnagyobb, 600 férőhelyre készült el. A szálloda is szép, tiszta korszerű — a szobák új berendezéseket kapnak.

A munkálatok több mint 300 ezer forintba kerülnek — Berettyóújfalun a gépállomás, az új kollégium, új iskola, középiskola stb. után éttermet és szállodát kap az öt éves tervtől.

Csütörtökön a Kossuth gimnáziumban

Bensőséges ünnepséget tartottak tegnap délután 5 órai kezdettel a Kossuth Lajos (vagy Dóczy) gimnáziumban. Abból az alkalomból rendezték, hogy az iskolát a nagy magyar szabadságharcosról nevezték el. A nagy számban megjelent közönség — szülők, tanárok és diákok — jelenlétében a tornateremben lefolyt ünnepség során Sipos Mária tanárnő tartott megnyitót, majd az énekkar több sikerrel száma után Nábrádi Mihály igazgató mondott beszédet. Melléjta Kossuth Lajos érdemét. Dr. Komoróczy Györgyné „Kossuth Debrecenben” címmel Orbán Józsefné pedig „Kossuth a szabadságharc iróalmában” címmel tartott előadást.

A lelkes ünnepség az iskola kultúresportjának rövid műsorával ért véget.

BESZÉL A MULT — ÉS A JELEN

A „Debreczen” 1932 január 12-i száma „Folytonosan csökken a születések száma Hajdú megyében” című cikkében közli dr. Görgei Márton megyei tisztifőorvos jelentését, melyben többek között beszámol arról, hogy 14 százalékos a tbc-ben meghaltak halálozási arányszáma. A szomorú egészségügyi jelentéshez kommentárként többek között a következőket fűzte:

„... És bár a mai nagyon nehéz gazdasági viszonyok közt az anya- és csecsemővédelem nem lehet olyan eredményes, mint amilyet látni szeretnénk, mert hiszen az áldott állapotban levő anyák hiányos táplálkozása és erős testi munkája nagy hatással van a magzat fejlődésére és az egyre több koraszülöttség és ennek következtében megállapított veleszületésének a körülménynek a rovására fíhaló. A nyirkos és fűtetlen hideg lakásokban meg sok csecsemő és kislgyerek pusztul el életének korai kezdetén...”

A megyei egészségügyi osztály 1952 szeptember 18-i adatai szerint a tbc halálozás arányszáma 1951 végével 5,7 százalékra csökkent s állandóan csökkenőben van. A rendszeresen folyó tbc-megszűrővizsgálatokkal dejtét vették a komolyabb megbetegedésnek. Ezeket a szűrővizsgálatokat tisztezer nagyobb tömegel vizsgálatnak felül, mint a felezabadosulás előtt.

A munkatörvény alapján ma már az anyavédelem a terhesség alatt megkezdődik. A terhes anyáknál éjszakai és nehéztesti munka alól felmentik, ezenkívül megfelelő egészségvédelem és tanácsadó szolgáltatás áll rendelkezésükre. A bőlcsődék gondoskodnak a dolgozó anyák csecsemőinek megfelelő gondos ápolásáról. Az anyák külön szoptatási időkezdésményben is részesülnek.

A koraszülés ma már nem tudágozan gyakori jelenség, de hi mégis valamilyen okból kifolyólag előfordul, akkor az ilyen gyermekeket a klinika koraszülött osztályán részén speciális módon táplálják és gondozzák.

A „Debreczen” 1932 január 15-i száma:

„Csütörtökön este teljes részvételűség miatt nem tarthatott előadást a Csokonai Színház” című cikkében többek között a következőket olvashatjuk:

„A magyar színházat még soha nem élt olyan kétségbeesítő időket, mint manapság... s talán voltak olyanok is, akik modern Cassandra gyanánt bejósolták azt, ami csütörtök este bekövetkezett.

Bezárták a Csokonai Színházat, mert csütörtök este a „Jim és Jill” előadására annyira jegyet sem adtak el a pénztárnál, hogy a befolyt összegből kifizessék a tüdőoltói és rendőri ügyeleti díjakat. A debreceni színház történetében erre még nem volt példa és aki szereti a kultúrát, aki átérzi a színházi kultúrának nagy nemzetépítő jelentőségét, az megdöbbenve eszméj fel: itt a katasztrófa.

Debrecenben Méliusz Juhász Péter városában koldusbotra jutott a kultúra. Ha ez itt megtörténhetett, mi vár a többi örhelyen, a többi megye városában a művészetre, a színházra?

1932 január 15-én „A városi baraklakók panasza” címen egy levelet közöl a „Debreczen”. A levélben a következőket olvashatjuk:

„A város szívében a kincstári raktárpalota tövében vannak a városi baraklakások, illetve tömeglakások, amelyekért havonta 20 pengő lakbért kell fizetni... Negyven bérlő szorong 4-5, sőt hatodmagával egy-egy ablakhányos és rozoga-ajtós lakásban. Nem is szólva ezeknek a tömegbaraképületeknek a feneketlen sártengerben fekvő udvarairól... A 20 pengős havi lakbértért sem járda, sem eresz, sem csatorna nincs. Egy centiméter nagyságú eresz sincs az ajtó fölött. Körös-körül az országutak egyiptomi sötétséggel. Eltekintve a barakok mögött felhalmozott szemétdombtól és törmelékhegyhárcsólól nevezlek el. A nagy számban megjelent közönség — szülők, tanárok és diákok — jelenlétében a tornateremben lefolyt ünnepség során Sipos Mária tanárnő tartott megnyitót, majd az énekkar több sikerrel száma után Nábrádi Mihály igazgató mondott beszédet. Melléjta Kossuth Lajos érdemét. Dr. Komoróczy Györgyné „Kossuth Debrecenben” címmel Orbán Józsefné pedig „Kossuth a szabadságharc iróalmában” címmel tartott előadást.

A lelkes ünnepség az iskola kultúresportjának rövid műsorával ért véget.

Debrecen. 1952 szept. 18. Csütörtök estig 2302 dolgozó változhat. letet a Csokonai Színház előadásaira. Ez azt jelenti, hogy már az eddigi eredmények alapján naponként kb. 150-160 állandó, rendszeres színházlátogató lesz az új évben. Pedig még egy teljes hónap van a színházi idény kezdetéig és a bérletszerzési akció legszébb eredményei csak ezután szüetnek meg, hiszen sok üzemben és szervezetnél még csupán az elmúlt napokban kezdték meg a bérletszerzési munkát.

A Csokonai Színház azonban ma már nem „Jim és Jill” című formévedényekkel akarja tele tölteni a közönség fejét. Műsorprogramja — melynek megjelenése után a tömeges bérletváltás megkezdődött — értékes, tartalmas szórakozást ígér: szovjet és magyar írók legkiválóbb alkotásai a világirodalom klasszikusainak művei szerepelnek abban. Miljutin: Havasi kúrt, Baumarchais: Figaro házassága, Tur festvérek: Vjlla a mellékucaiban című darabjai és még sok nagyszerű alkotás.

Ezek a darabok valóban emelik dolgozóink műveltségi színvonalát segítik mindennapi harcukat, munkájukat.

1952 szeptember 15-én az Alföldi Nyomda egyik dolgozójától levél érkezett a Néplap szerkesztőségébe, melyben többek között a következőket írja:

„A napokban találkoztam egy iskolatársammal. Már 8-10 éve nem találkoztunk, így hát nagyon megörültünk egymásnak. Sétálva indultunk a Baranyai-úton lakásunk felé. Terka a Hajnal-utca sarkán csodálkozva nézett körül, majd mintha magának beszélne csendesen mondja: „hát lebontották”... — Mi? — kérdeztem. — Azokat a ronda baraklakásokat, amelyek egyikében mi is laktunk, vagyis inkább nyomorogtunk s amelyek csak úgy árasztotta magából a fűdöveszt. Ezért halt meg két bátyám is. Sokat beszélt még a régi nyomorról, majd szinte áhítattal nézte a hatalmas bérházakat, amelyekről a munkás a multban nem is álmodhatott. Karonragadtam s felvittem hozzánk, az egyik bérház első emeletére.

Én minden alkalommal jóleső érzéssel lépem át lakásom küszöbét láttam Terka is lakásban nézegetni a gyönyörű munkáslakás minden egyes zugát. A napfényt, levegőt bőven befogadó ablakokat, a parkettes szobákat, a fürdőszobát, a gázlúzhelyes, vízvezeték konyhát. Hét helyiségünk van és négyen lakunk benne. Annak idején Terkák két nyomorúságos lyukban tizen laktak. Csodálatos érzés ez, ilyen lakásban lakni — s mindezt népi demokráciánk gondoskodásának köszönhetem.

Tarcsai Mihályné.”

Megkezdődött a Második Békekölesönkötvények első nyereménysorsolása

Csütörtökön délután 5 órakor a Zeneművészeti Főiskola győnyörten díszített nagytermében ünnepélyes keretek között sokszáz dolgozó jelenlétében megkezdődött a II. Békekölesön kötvények első nyereménysorsolása. Mátyus Árpád pénzügyminiszteriumi osztályvezetőhelyettes, a sorsolási bizottság elnöke nyitotta meg az ünnepséget. Ezután Romhányi József, az Országos Lakarékpénztár igazgatója mondott beszédet, majd rána a ke-rekek pecsétjét a bizottsági ta-gok ellenőrzése mellett felölték és ezzel megkezdődött a sorsolás.

A sorsolás első napja

50.000 forintot nyertek egyenkénti húzással:

2203	0939	2857	0197
2236	0579	5467	0107
2285	0313		

25.000 forintot nyertek egyenkénti húzással:

0342	0229	2219	0240
0531	0708	2600	0140
1049	0967	5266	0742
1608	0233	6671	0524
1834	0826		

10.000 forintot nyertek egyenkénti húzással:

0397	0499	3254	0468
0481	0718	3355	0082
0750	0039	3393	0678
0846	0372	3590	0809
1036	0137	5064	0732
1302	0249	5289	0426
1512	0291	5896	0483
2389	0228	6137	0422
2440	0530	6740	0811
2720	0334	6793	0444
2843	0839	7160	0467
3215	0146	7186	0046

5.000 forintot nyertek egyenkénti húzással:

0253	0124	3317	0292
0563	0197	3420	0608
0652	0518	3430	0916
0726	0587	330	0868
0758	0282	3716	0481
1169	0017	3722	0209
1244	0794	4095	0201
1305	0245	5116	0516
1471	0684	5208	0968
1707	0068	5246	0842
1798	0638	5285	0299
1818	0080	532	0384
1861	0793	5383	0044
1906	0329	5498	0619
1939	0382	5571	0766
1996	0094	5587	0918
2013	0294	5633	0040
2040	0026	5683	0848
2049	0006	5790	0525
2066	0588	5838	0709
2147	0228	5928	0677
2228	0440	5993	0689
2264	0868	6030	0254
2271	0003	6053	0815
2317	0232	6059	0583
2362	0250	6082	0613
2374	0034	6090	0126
2515	0521	6144	0360
2517	0054	6187	0585
2581	0557	6380	0023
2764	0976	6620	0432
2800	0278	6625	0926
2989	0435	6661	0780
3035	0902	6709	0829
3076	0132	6731	0164
3163	0436	6817	0351
3178	0285	6819	0771
3223	0052	6882	0766
3223	0425		

1.000 forintot nyertek sorozathúzással:

0713	601-700	3889	001-100
1054	701-800	3965	101-200
1081	201-300	5147	801-900
1969	801-900	5205	401-500
2523	601-700	5635	101-200
2841	001-100	5857	201-300
2911	901-1000	5899	801-900
2998	701-800	6503	401-500
3020	601-700	7134	701-800
3071	001-100	7138	401-500

500 forintot nyertek sorozathúzással:

0252	201-300	1672	201-300
0304	501-600	1746	901-1000
0489	101-200	1787	701-800
0748	201-300	1843	401-500
1398	701-800	1987	401-500
1573	301-400	2003	101-200
1638	001-100	2042	901-1000
1651	001-100	2140	701-800

2328	801-900	5051	301-400
2493	001-100	521	801-900
2546	701-800	5193	301-400
2563	301-400	521	701-800
2669	201-300	5260	201-300
2748	801-900	5295	001-100
2749	401-500	5359	601-700
2976	401-500	5532	301-400
3032	201-300	5625	001-100
3210	501-600	5641	001-100
3232	701-800	5650	001-100
3333	901-1000	5761	401-500
3479	901-1000	5910	501-600
3815	101-200	6668	101-200
3914	001-100	6808	401-500
5319	901-1000	6860	901-1000
5047	101-200	7126	901-1000

300 forintot nyertek sorozathúzással:

0071	201-300	7160	401-500
0253	101-200	7186	001-100
0342	201-300		
0397	401-500	0289	501-600
0418	001-100	0356	501-600
0481	701-800	0531	701-800
0615	401-500	0557	201-300
0702	201-300	0563	101-200
0750	001-100	0652	501-600
0758	201-300	0715	501-600
0774	001-100	0726	501-600
0846	301-400	0783	701-800
0955	401-500	0904	601-700
0984	201-300	0953	701-800
1302	201-300	0973	601-700
1316	501-600	1024	901-1000
1512	201-300	1036	101-200
1608	201-300	1044	001-100
1798	601-700	1049	031-100
1818	001-100	1057	601-700
1854	801-900	1109	601-700
1857	701-800	1136	801-900
1861	701-800	1167	601-700
1906	301-400	1169	001-100
1959	301-400	1244	701-800
2013	201-300	1290	201-300
2147	201-300	1305	201-300
2203	901-1000	1380	501-600
2219	201-300	1444	301-400
2285	301-400	1471	601-700
2311	101-200	1701	001-100
2362	201-300	1979	001-100
2374	001-100	1996	001-100
2518	001-100	2009	901-1000
2575	601-700	2040	001-100
2611	701-800	2049	001-100
2720	301-400	2066	501-600
2764	901-1000	2109	401-500
2800	201-300	2228	401-500
2843	801-900	2236	501-600
2857	101-200	2264	801-900
2919	801-900	2271	001-100
3076	101-200	2305	601-700
3104	601-700	2317	201-300
3178	201-300	2389	201-300
3223	001-100	2391	501-600
3286	901-1000	2440	501-600
3317	201-300	2515	001-600
3420	601-700	2517	001-100
3430	901-1000	2555	401-500
3590	801-900	2581	501-600
3716	401-500	2600	101-200
3722	201-300	2989	401-500
3881	501-600	3035	901-1000
4072	401-500	3163	401-500
4095	201-300	3215	101-200
5084	710-800	3223	401-500
5209	401-500	3254	401-500
5285	201-300	3336	301-400
5289	401-500	3355	001-100
5468	501-600	3393	601-700
5587	901-1000	3405	701-800
5610	801-900	3423	601-700
5633	001-100	3473	401-500
5928	601-700	3504	401-500
6018	201-300	3530	801-900
6059	501-600	3543	001-100
6090	101-200	3561	301-400
6100	201-300	3639	501-600
6620	401-500	3701	501-600
6625	901-1000	5246	801-900
6671	501-600	5266	701-800
6709	801-900	5352	301-400
6747	301-400	5383	001-100
6819	701-800	5466	301-400
6964	101-200	5467	101-200

Hanyagóságok, amelyek súlyos összegekbe kerülnek

Néhány hónapja egy helyiségben dolgozom az SZTK ügykezelőjével. Most látom csak, mekkora hanyagság van e téren üzünkben. Az előző ügykezelő a hanyagságok sorozatát követte el. Számtalan esetben dupla bejelentőt küldött, emiatt duplán fizették ki az összeget, más esetben egyáltalán nem küldte el a bejelentőt. Végül hosszú sorok igazolják, hogy az „Igénylejárás” című nyomtatványon a ki-
lépteteket nem jelentette. Ezért egy alkalommal 420, más alkalommal 2100 forintra büntették a vállalatot.
Farkas Károly segéd munkás 5300 forint járandóságát esett el, mert nem terjesztette fel esedéki pótlékra — most az átvizsgálásnál derült ki mindez. Farkas Károly 4 óra visszamenőleg 730 forintot kap és havi 30 forint helyett 210 forintot, így utólag fizetik ki ezt a hatalmas összeget.
Szükségesnek tartom: a jelenlegi SZTK ügykezelőt más munkával ne terheljék, hogy kört tekintőbben, lelkiismeretesebben végezhesse munkáját. A vállalat-vezetés is figyeljen fel ezekre a hibákra és ellenőrizze az SZTK ügyvezető munkáját!

Mayer Lajos levélező, Épületszerelő Vállalat

Pécsi Gáborné kalauznőtól nem ezt várják a vagongyári dolgozók

A Rózsa-utcaról reggel 7 óra 5 perckor induló autóbusszon — amely a Vagongyár munkásait szállítja — nem egyszer igen sajnálatos és kirívó eset történik. A Kossuth-utca és a Nap-utca sarkán minden reggel 3 dolgozó várakozik, hogy felüljön a buszra és idejében munkahelyére jusson. Csütörtökön reggel a járat kalauznője: Pécsi Gáborné egyszerűen megfirtotta a vezetőnek, hogy megálljon és felvegye a munkásokat. Pedig a kocsis hat-só részében bőven volt hely.
Meg kérem említeni azt, hogy a

Teherfúvar Üzemi Vállalat munkásait még akkor is felveszi, ha az autóbussz már elindult és az utolsó 100 méterről inog, hogy fel akar szállni. Mikor erre felhívjuk a figyelmét Pécsi Gábornénak, ő gúnyosan válaszol: „Jaj, ez nem tartozik magára!” Kérjük az Autóbussz Vállalat-vezetőséget, hogy a jövőben nagyobb gondot fordítson alkalmazottjai helyes nevelésére. Nem engedhető meg az ilyen megatartás!
Juhász Lászlóné és még 15 vagongyári dolgozó írja alá a levelet.

★ Fenti gyorslista közvetlenül a ház után készült, esetleges számhibákért felelősséget nem vállalunk.

Új családi házak földesen

Földesen a multban nem épültek családi házak a dolgozó parasztok, csak a kulákok részére. A felszabadulás, az új élet ezt is jelentette azonban számukra. — Most készül el a 93. kislakás, Tegnap a tetőzeti munkáján dolgoztak a tetőfedők.
Két új lakásba most költöztek be. Az egyik a Duclos utcában van. Súlyom László költözött oda feleségével, három kisgyermekével. A tiszcs tag nagy boldog — úgy nyilatkozott, hogy még több munkaegységgel hálálja meg a párt gondoskodását. Jó Mihályné két gyermekes család-anya, a Petőfi tiszcs könyvelője a Beloiannisz utcában kapott új lakást.

— Ma nem akarom, hogy telefonon zaklassanak!
— Parancsára! Ma nem kapcsolok be senkit — vá-laszol Bloradics örnagy, a belgrádi fehér palota te-lefonkezelője, akinek egyedüli feladata, hogy kapcsolja, vagy ne kapcsolja Tito „dolgozószobá-ját.”
— Kívére természetesen Allen urat.
— Parancsára! Kívére Allen urat — válaszolta az örnagy és magában így gondolkodott, Titonak ma jó üdülőhely — gondolta Titó.
Csodálatos ott a te-vegő és még vadászatot is lehetne rendezni. Bizton-ságos is, mert egy tank-dandár és egy tízezerred állomásozik Kranjban.
Kranjba megyek dör-mögte, de hirtelen észbe-jutott: mi is történt ezzel a Krummer generállsal? Ezt majd Kardejl tudja.
— A partizánok golyói tütek szitává — válaszol-
telefonon Kardejl, Titó lecsapta a telefonkagylót és átkozta a partizánokat.
— Az ördög vigye el a villát is meg a vadászatot is. Nem akarom, hogy ál-momban megjeljenjen Krummer szellem!
Remegő kézzel lápozott tovább. A lövélkező fény-kép Mária exkizitívát ab-rázolta, amidőn a villa előtt ül és angol lordokkal pókerezik.
— Ez a villa Novi Vno-dol mellett van. Sírí csend-honol ott és amellét ki-tűnő borok is vannak ar-
ilyen szomorúan befejezni az életemet — morgogta

Hajdú-bihariak a legjobb állami gazdaság fejőgulyás címért folyó versenyben

A minisztertanácsi határozat elírja: „az 1952-53. években to-vább kell növelni az állatállo-mányt és emelni kell az állat-nyeléses termelékenységét: az állaghoz hozamot és a szaporasá-got.”
A fejőgulyások versenyében többek között jó eredményt ért el a Hortobágyi Állami Gazda-ságban Guba János fejőgulyás. Kienc tehenet és egy tejeszbi-

kát gondoz, 50.490 liter évi tej-termelési előirányzatából szept-ember 1-ig 40.025 liter tejet fejt-
ki, minden tehene megellett, a borjakat felnevelte úgy, hogy két bika tenyésztési célokra is alkal-mas.
„Szatmári Elek, a mezőpeterdi gazdaság fejőgulyása 32.000 lites-
res évi jertvével szemben szept-ember 1-ig 26.300 liter tejhozamot ért el.

Gojko Petrovics: TITO ÜDÜLÉSE

és halárhozott; Bledbe nem megyek!
Halálfelelem vett rajta erőt, hideg verejték ázott ki rajta. Levette mirsalit zubbonyát és gyorsan la-pozott az albumban. A kranji villa fényképe ál-lott a második lapon. A villa korábban von Krum-mer náci tábornoké volt.
Fenyőerdő övezti, fényűző berendezésű. Ez valóban jó üdülőhely — gondolta Titó.
Csodálatos ott a te-vegő és még vadászatot is lehetne rendezni. Bizton-ságos is, mert egy tank-dandár és egy tízezerred állomásozik Kranjban.
Kranjba megyek dör-mögte, de hirtelen észbe-jutott: mi is történt ezzel a Krummer generállsal? Ezt majd Kardejl tudja.
— A partizánok golyói tütek szitává — válaszol-
telefonon Kardejl, Titó lecsapta a telefonkagylót és átkozta a partizánokat.
— Az ördög vigye el a villát is meg a vadászatot is. Nem akarom, hogy ál-momban megjeljenjen Krummer szellem!
Remegő kézzel lápozott tovább. A lövélkező fény-kép Mária exkizitívát ab-rázolta, amidőn a villa előtt ül és angol lordokkal pókerezik.
— Ez a villa Novi Vno-dol mellett van. Sírí csend-honol ott és amellét ki-tűnő borok is vannak ar-
ilyen szomorúan befejezni az életemet — morgogta

Ebben a villában lakott 1947-ben Rajk László és Tito elött megjelent Rajk az akasztóán, Újból ve-rejték csillogott homlokán és csak akkor lapozott to-rább, amikor egy kicsit csillapodott idegessége.

Brioni szigetét ábrázolta a következő kép. Minden gondolkodás nélkül elha-lározta — Brioniba megy! Ez a legszebb és a legbiz-tonosságot hely. Hadi-kajók, hegyi tűzsergés van a közelben. A lakosságot kitelepítették. A kerítészek és a pincék, a kondások és a csordás, a portások és a szakácsok, sőt még a szakácsnők és a szobala-nyok is az UDB tagjai.

— De az ördögbe! — ré-müldözött. Hiszen itt an-
nakidején Mussolini nyaral-t! Ez járt az összes kö-zül a legrosszabbul. A partizánok lábánál fogva akasztották fel. Szólag töprengett ezen, végül el-határozta:
— Mégis csak Brioniba megyek! Közel van Pola és ott a repülőtér.

A belgrádi fasizták fő-nöke azonban csalódik, ha azt hiszi, hogy ott bizton-ságban van. Számára nin-csen biztonságos hely ma Jugoszláviában. A nép büntetése eléri, bárhová is büjlik.
„Tito, Tito, úgy jársz, mint Benito!” — ezeket a szavakat írják fel nap nap után a belgrádi, zágrábi, ljubljani, szplitt és cetinjei házak falára. A nép ítéletét hirdeti Tito nines egészen rendben — felett.

MIÉRT VAL

A marxizmus-leninizm-níja, hogy minden kizs-
osztályársadalomban m-
valásnak az osztálye-
eredő társadalmi gyöké-
lást mindig és minden-
lőnböző alakban a társ-
nyomás szűli. Az ember-
ban megrögződnek az-
zedékek: örökre hagy-
nielmednek, képzettek-
amelyek nagyézt min-
nyok is megmaradnak a-
tudatában és szokásaiba-
„Súlyos és elviesel-
munkásosztály sorsa, a-
nyomasztók a dolgozó-
désai, Rabok és rabsz-
jobbágyok és jobbágy-
raszok és földesurak,
és kapitalisták, elnyo-
elnyomók — ez volt-
rendje emberemlékeze-
igen maradt most is a-
oriasi többségben. Szó-<

MIÉRT VALLÁSOSABBAK A NŐK, MINT A FÉRFIAK?

1.

A marxizmus-leninizmus azt tanítja, hogy minden kizsákmányoló osztálytársadalomban megvannak a vallásnak az osztálynyomásból eredő társadalmi gyökerei. A vallást mindig és mindenütt bár különböző alakban a társadalmi elnyomás szüli. Az emberek tudatában megrögződnek az előző nemzedékekől örökre hagyott vallásos hiedelmek, képzetek és eszmék, amelyek nagyrészt mint hagyományok is megmaradnak az emberek tudatában és szokásaiban.

Súlyos és elviselhetetlen a munkásosztály sorsa. Kínosak és nyomasztók a dolgozók szenvedései. Rabok és rabszolgatartók, jobbágyok és jobbágytartók, parasztok és földesurak, munkások és kapitalisták, elnyomottak és elnyomók — ez volt a világ rendje emberemlékezet óta és ilyen maradt most is az országok orvosi többségében. Századok során számtalanszor kísérelték meg a dolgozók, hogy az elnyomókat nyakukról lerázzák a helyzettől, azzal a vágyalval, hogy a helyzetük urává legyjenek. De mindannyiszor kénytelenek voltak tenver és megsejygenitve visszavonulni, lelkükben sérelmet és megáldozottságot, haragot és kétségbeesést rejtve, tekintetüket az ismeretlen égre emelve, ahol megpötlést reméltek látni! — mondotta Sztálin elvtárs.

Az emberek tehát az elviselhetetlen sors elő menekültek a vallásba, mert feledést kerestek a szörnyű sors és a nyomorúságos élet rejtőző, nékülözése és szakadatlan szenvedései elől. Az elnyomottaknak ezt a vágyat használták ki a kizsákmányolók fokozására a kapitalizmusban. Még fokozottabban vonatkozik ez a megállapítás a nőkre akik Marx szava szerint az osztálytársadalomban a rabszolgák rabszolgái, az elnyomottak elnyomottjai. A nők nemcsak a természet viszonyaitól, hanem a társadalmi elnyomás elől kerestek vigaszt a vallásban, hanem férjük uralma alól is, hiszen a nők az osztálytársadalomban mindig férjük rabszolgái voltak. Sőt még ma is azok a kapitalista rendszerekben. Még a legfejlettebb, legfelvilágosultabb tőkés országokban sem kapták meg a nők a teljes egyenjogúságot. Nincs olyan tőkés ország a földkerekségen, ahol a nők a társadalmi és állami élet minden területén teljesen egyenjogúak lennének a férfival. A világnak egyetlen valása sem ismeri el a nők egyenjogúságát. A kizsákmányolók és jogaitól megfosztott nők, akik egész életükben a társadalom és férjük kénye-kedvének vannak kiszolgáltatva, lelkükben sérelmet és megáldozottságot haragot és kétségbeesést rejtve szemüket az ismeretlen égre emelik, mert vigaszt és megpötlést remélnek a vallásban...

2.

A vallás azt a nézetet hirdeti, hogy a nő alacsonyabbrendű, mint a férfi. A zsidó vallás a férfiktól elválasztott másodrendű helyet jelöl ki a nőknek a zsinagógában — megvetéssel tekint a nőkre. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a hívő zsidó férfi mindennap köteles hálát adni az istennek, amiért őt nem nőnek teremtettem. *Dicsőség a te nevednek uram, mi urunk és az egész világ ura, hogy nem teremtetted engem nőnek.*

A mohamedán vallás szintén lealacsonyítja és megsérti a nőt. A Korán szerint a nő a férfi számára van teremtve és legfőbb feladata, hogy kiszolgálja őt egész életében: *„A ti asszonyaitok mező a ti számotokra — mondja a Korán — menjetek mezőtekre, amikor csak kedvetek támad...”* Sőt a Korán tanítása szerint nemcsak éterében kell szolgálnia a nőnek a férfit, hanem holta után is a paradicsomban. Továbbá: a nő éppen úgy adható-véhető, vagy leölhető, mint egy kecske.

A keresztény vallás sem különb:

„Az asszony esendben okuljon, teljes alávalással. Nem engedem, hogy az asszony tanítson és a férfi fölé kerekedjen, maradjon csak esendben” — írja Pál apostol első levelében. Egyiptomi szent Antal a következőket hirdette: *„Amikor egy asszonyt látok meg, úgy tekintsek, hogy nem emberi lény, hanem magam az őrdög van előttem.”* Nagy Athanasius, a nőt a kecskének is undorítóbbnak és az őrdögnek is veszélyesebbnek tartotta. A katolikus vallás tehát minden rossz és bűn forrásának tartja a nőt. E tanítások alapján adott ki pápai bullát annak idején VIII. Ince pápa; ki kell írni a nőt és „a tisztátalan erő” közötti kapcsolatot. E bulla alapján három évszázadon át egétek meg európaszerte máglyákon a nők legjobbjait és legkiválóbbjait, azzal vádolva őket, hogy borsorkányok. E bulla alapján a máglyákon kilenc millió teljesen ártatlan nőt égettek meg, kezdve négy éves kislányokon egészen nyolcvan éves öregasszonyokig. Egy-egy „lekipasztórnak” elegendő ok volt, hogy máglyára küldjön és megégeitessen egy nőt, az is, hogyha a szereim ajánlatát visszautasította.

A keresztény vallás sem különb, mint a mohamedán, szintén arra törekszik, hogy férjének rabszolgája legyen a nő. Az egyik egyházatya a következőket írja: *„A férj asszonyját szeretettel és jónak vélt fenntartással oklassa... a nők pedig mindenben engedelmeskedjenek neki és amit a férj parancsol, azt szeretettel fogadják és parancsai szerint cselekedjenek.”*

Ezek a tanítások az osztálytársadalom viszonyait tükrözik vissza. Valamennyi tőkés államban a férjet és csakis a férjet ismerik el családfelelőnek, a törvények is előírják, hogy a feleség köteles mindenben férje utasításait parancsait követni.

„Művelődés, kultúra, civilizáció — mindezek a pompás szavak a világ valamennyi kapitalista burzsoá közlérségében a nő egyenlőtlen jogairól szóló haláltanul ajas, undorítóan piszkos állatiasan durva törvényekkel párosulnak...” — írja Lenin. A vallás pedig kisgyermekkoruktól kezdve a nőkre nevelt alacsonyabbrendűségük és gyengeségük hiedelmét; azt, hogy képességeik korlátozottak és alacsonyabbrendűek a férfinel. Ennek az aljas és bűnös elméletnek adtak hangot az olyan „filozófusok” mint Schopenhauer.

Mindezzel megvethető céljai vannak az uralkodó osztályoknak, a kapitalistáknak és a földesuraknak. A vallásos nő gyermekeit és a „főerények” közül a kizsákmányolók szemponyjából a két legfontosabbra: alázatosságra és engedelmessegre neveli. A vallásos nő arra törekszik, hogy olyan gyermekeket neveljen fel, akik az egyházi és világi tekintélyeket, az egyházi és világi elnyomókat elismerik és engedelmesen beletörődnek abba, hogy egész életükben robotoljanak a kapitalistának, vagy földesuraknak, sőt férjüktől is azt követelik, hogy alázatosak legyenek a kizsákmányolókkal szemben.

Másrészt a tanítások elzárják a nő elől a társadalmi tevékenység minden lehetőségét. Vagyis az emberiség felé kirekesztik a társadalmi életből, hiszen a hirdető német reakciós mondás szerint a nők feladatai: *„Kirche, Küche, Kinder”*: templomra, konyhára és gyermekekre korlátozódnak. (Egyesek nagy kegyesen még azt is megengedik, hogy a negyedik K-val, Kleiderre) — ruhákkal foglalkozzanak a nők.)

A vallás tehát megalázza a nőt, tevékenységüket korlátozza és ezzel végső soron elcsányítja őket. S a nők az elviselhetetlen sorsuk elől védelmet keresve a vallásba menekülnek...

3.

A marxizmus-leninizmus, a kommunista párt leleplezi ezt a megaláztatást és harcol a nők teljes és végleges felszabadításáért. A szovjet hatalom szüntette meg először a nők kizsákmányoltságát és először a világtörténelemben teljes egyenjogúságot biztosított a nőknek a társadalmi és állami élet minden területén. A Szovjetunió példájára, Lenin és Sztálin tanításai alapján nálunk is megtörtént a nők teljes egyenjogúsítása.

A nők előtt nálunk is feltárultak a társadalmi tevékenység területei, a párt útmutatásai alapján nálunk is megszabadultak a nők a társadalmi elnyomás és megaláztatás évezredes nyúgójától. Azonban még mindig terjeszti az osztályellenesség a nők asóbbrendűségének hiedelmét. A vallásos tanítások továbbra is hirdetik a reakciós és emberi méltóságot megtagadó és megcsúfoló nézeteket. Ezért szenvedélyesen és lángoló gyűlölettel kell minden párttagnak harcolnia e nézetek ellen. Ebben a harcban a nők haladjanak az élvonalban, hiszen saját emberi méltóságuk teljes és maradéktalan elismeréséért folyik. Ezt a harcot szorosan össze kell kapcsolniok a vallásos világnézet elleni és a szocializmus elleni harccal, mert mai nap nemcsak a tempomokban hirdetik a nők alacsonyabbrendűségét, hanem az üzemekben is a begyepesedett fejű avagy a jobboldali szocialdemokraták a női munkaerők lennézésével és lebecsülésével ugyancsak arra törekcsenek, hogy az osztálytársadalom reakciós nézeteit terjesztsék. Eképpen is küzdenek a tőkés és földesurak örökre megdöntött hatalmának visszaállításáért. Harcunk tehát, amelyet a felsorolt reakciós nézetek és hiedelmek ellen folytatunk, egybeforr a szocializmus építéséért és a béke fenntartásáért folyó harccal.

Grandpierre Lajos

Ebes új életéből

Háromszázhetven évig virrasztott itt a reménység, a nagy fágas mezők, csillogó fekete földhátak felett, míg végre hat emberöltő után megváltozott a szellőparaszok élete. Eddig csak a nyomorúság, analfabétizmus járta évszázadokon át. Még maga a krónikás, aki híven feljegyezte, hogy a XV. században népes falu volt itt, sem hitte: lesz kor, amely elégtételt szolgáltat Ebesnek, amely felépíti az 1500-as évek végén elpusztult községet. Ez a kor most mégis eljött. A terv új községet varázsol a tegnapi még pusztá szántóföldek, kukoricatáblák helyére.

A ma nagy regényének hősei csaknem kivétel nélkül itt laknak a faluban, az új lakásokban, amelynek mindegyike egészséges, világos. Az első épületek 1930 őszén nőttek ki a földből, azóta szüntelenül tart a terjeszkedés. Bent a tanásházán, az új közgazdasági székhelyen Sztálin elvtárs, vb. tízkár örömmel beszél erről. Közel kétszáz ház épült két év leforgása alatt Ebesen, új beköztút, mélyfúrású kút, gyönyörű tanásházat kapott a község. Még az ötéves tervben elkészült az új iskola, kultúrház, gyógyszertár, az orvos részére megfelelő rendelő. Hajdan évtizedek kellettek ahhoz, hogy község épüljön, benépesüljön, ma mindez néhány év alatt végbemegy, a párt és a felszabadult nép erejével.

Hogy milyen tettekre képes az összerakás, a nép — arra itt a községben is számos bizonyíték van. Ez év februárjában például a hosszú esőzések után járhatatlanná váltak a gyalogutak. Új, salakos járda készítése vált szükségessé — azonban nem áltó: rendelkezésre elegendő pénz. A tanács meghatározta helyett elhatározta, hogy a járdát társadalmi munkával készíti el. Amikor az ebesiek tudomást szereztek erről, örömmel jöttek. Háromszáz ember, sok-sok szeker dol-

gozott nap mint nap, felváltva járdá építésén és ezzel az erővel nemcsak három kilométeres út készült el, de a járda melé fakat is ültettek.

A ma fényessége még gyűlöltebb teszi az itt lakók előtt a múltat. Az ebesiek nem felejtették. A Kossuth és Vörös Csillag tiszcsben traktorral szántó parasztok, az Alkotmányba Perőfibe, Rákócziába tömörült új szövetkezeltek nagyon jól tudják, honnan vezetett idáig az út. Saját sorsukkal mérték annak minden lépését, saját bőrükkel a korbácsok ütését. Az öreg Nagy Ferencné mondja:

— Ameddig a szem ellátott: görbe Baloghék és hasonszörű társai voltak itt az urak. A korbácsbellek nekik verejtékeztek, az ő gazdagodásuk érdekében. Ah, az urammal a nádudvari, szoboszófi földekre szegődtünk komencióba. Még most is emegéjük milyen cudar évek voltak ezek. Kreczéknel, Harcsáknel, ahol voltunk, mindennapos vendégek voltak a csendőrok, szuronnal hallgatták el, ha valaki az igazságról beszélt.

Ez a sors százaknak és százaknak jutott osztályrésztül. A Fáy és a Vedres-dűlőben, aztán Ondódon is, mint az olvadó hó, úgy folytak a kisparaszti földek és egyre többen lettek eszedek. Egyre nőtt az éhezők, a reménytelen koldúsok serege. Bizony volt olyan tél, amikor még a krumpi is kifogyott, amikor csak vízben főtt tengerin, málen ettek az emberek.

A község területén most 11 termelőcsoport működik. Egyre mélyebb gyökereket eresz az új parasztlélet, az új mezőgazdasági kultúra. A növekvő jólét is, ebből táplálkozik, ez a társadalmi pillére a feltámadt falunak. Az a Nagy Ferenc, aki a múltban fel sem emelhetette a fejét, akít üzött, hajtott a kulák — mondta legutóbb az egyik tanácsülésen:

— Mióta szövetkezeti tag vagyok vasárnap azt a ruhát, paitallót vagy eszimanadrágot viszem fel, amelyik nekem tetszik — van belőle bőven. A kamram is tele liszittel, zsirral, nincs gond az életemre. Ahogy most élünk, így még soha nem élünk feleséggemmel, gyermekeimmel.

Látják ezt már régen a kívülálló dolgozó parasztok is. Ezért lett Ebes legutóbb rövid idő leforgása alatt termelőszövetkezeti község. Ezért választotta Miskóczi Ferenc, Juhász János, Péntzes Andrásné és még sok kis-és középparaszt az új utat. A nemrég alakított Perőfi tiszcs-be például egy nap alatt 26 család épített be. Példájukat nemcsak az egész környék követte. Az örömhír aztán szájról-szájra jart annyira, hogy a katonatiszt fiúk is, mint Tóth Sanyi, Józsa Bálint örömmel írtak haza:

„Büszkék vagyunk a mi fejlődő falunkra.”

A jövő képe is itt formálódik már a faluban. Esténként a takaros tiszta házakban, a Kossuth és Vörös Csillag tiszcs kultúrtermében sok szó esik arról. Egyre többen beszélnek arról, hogy rövid időn belül otthonos lesz a kombájn, a villanytraktor, a parasztiok autóra ülnek szeker helyett. Megszűnik a fáradságos nehéz munka. A falu közelebb kerül a városhoz. Ezért indulnak, ennek a győzelemért harsabba a maiak. Ezért segítik minden eszközzel a haza erősítést. Úgy érzik, ez kötelességük is saját magukkal, gyermekeikkel szemben, hogy az unokáik egykor majd hálásan mondhassák el: tiszteljük azt a kort, mely erázta a rabszolgaságot, amely a szabad emberek szabad hazáját teremtette meg az úri Magyarországh helyett.

K. T.

LEVÉL HÉVIZRŐL

Hévizről írom ezeket a boldog sorokat. A múltban sohasem gondoltam arra, hogy eljutok ide. Alom volt ez minden magyar munkás számára. Pedig a múltban is dolgoztam, 24 évig húzóan a kapitalisták igáját szolgáltam őket. A munkások szírián azonban a gyárosok, iókésék hirtak dagadtra, s ott szórták a pénzt Hevizen.

Ma, népi demokratikus kormányunk megbecsüli a dolgozókat. A múltban szerzett betegségemet Hévizen, országunk egyik legszebb üdülőhelyén gyógyíthatattam. Rákosi elvtársnak a gondoskodását nem felejttem el. Úgy köszönöm meg, hogy szabadságom után, ha visszamegyek munkahelyemre, a debreceni Hajtított Bátorgyárra 186 százalékos teljesítményemet november 7-re, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére 196 százalékra emelem.

TÖMÖSVÁRI JANOS,
Debreceni Hajtított Bátorgyár
dolgozója.

Többet fejlődünk két és fél év alatt, mint ezelőtt 30 éven át

A második világháború alatt üzemiinket (a Villamosvasutat) csaknem teljesen lerombolták. A javítóműhely például berendezésével együtt teljesen elpusztult. Az egész város területén a felsővezeték-hálózat a földön hevert.

A felszabadulás utáni napokban dolgozóink azonnal hozzáfekték az újjáépítéshez. Először csak gőzüemi vontatással indult meg a forgalom, 2-3 hét múlva azonban kifutott az első villamos az utcára. A hároméves terv során 22 motort és 8 pótkocsit építettünk újjá. Az e-múlt két és fél év alatt pedig többet fejlődött a Villamosvasút, mint a Horthy-korszakban 30 év alatt!

Javítóműhelyünk nemcsak javításokat készít, hanem új kocsikat is. Három új motorkocsit, 2 ikerkocsit és 1 villamosmozdonyt készítettünk. A műhelyek újjáépültek. Nagy teljesítményű esztergapatot fűrógépet, hegészőberendezéseket, fagegymunkáló gépeket kaptunk. A Hunyadi-utcai központi villamosvágányokat, a Kálvin-tér és a kórház közötti villamosvágányok átépítését a terv tette lehetővé.

Közelesem új higanyszögös áramátalakítókat kap a villamosvasút, amelyet a színházjárában most épülő modern épületben helyezünk el. Ez megszünteti Debrecen városára jellemző lassú villamosközlekedést! Még ez évben kisorsol a fűtő-és gőzüzemű tehervontatás, amely majd vilamosmozdonyok végeznek. Már is megkezdük az iparvágányok villamosítását. Ezzel a debreceniek régi vágya teljesül.

Völgyi János levelező, Villamosvasút.

